מהדורה למורה – השאלות הגדולות

כיתה ח׳ · סיפור קצר · 401 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א׳ איתור (רמה א׳) ← חלק ב׳ הסקה, השוואה ומונח (רמה ב׳) ← חלק ג׳ טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳) ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 השאלות הגדולות – סיפור קצר

1 (א׳) · מה מהבאים שאלה ששואלת אביגיל? ✔ ב. למה דברים רעים קורים לאנשים טובים? | תשובה מלאה: למה דברים רעים קורים לאנשים טובים; והאם היא עושה דברים כי היא מאמינה בהם או רק כי כך גדלה.

2 (א׳) · מה עושה המשפחה של הדר בשישי בערב? ✔ ב. יושבת יחד לארוחה וסבא מספר סיפורים | תשובה מלאה: כל המשפחה יושבת יחד לארוחה בלי טלפונים, וסבא מספר סיפורים על העיירה שבה גדל.

3 (א׳) · בבית שלה לא שומרים שבת, אבל הארוחה המשפחתית של שישי בערב, בלי טלפונים ועם הסיפורים של סבא, חשובה לה מאוד. [מילים להדגשה: מה מספרת, מה חשוב לה]

4 (ב׳) · הן גילו שלמרות שאחת מתפללת בבית הכנסת והשנייה לא שומרת שבת, הן מרגישות תחושה דומה – שייכות למשהו גדול מהן. ההפתעה היא מהדמיון שלא ציפו לו. [מילים להדגשה: מדוע, צחקו מההפתעה]

5 (ב׳) · הן שונות באורח החיים, אבל שתיהן מחפשות משמעות, שייכות וחיבור – תשובות לשאלות הגדולות ומקום שבו הן מרגישות חלק ממשהו. [מילים להדגשה: הסבירו, מהו "אותו הדבר"]

6 (ב׳) · הוא מדגיש שהשיחה מבוססת על הקשבה וכבוד הדדי ולא על ויכוח; החברות לא צריכה שתהיה להן אותה דעה. [מילים להדגשה: מה תפקיד]

7 (ג׳) · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט מהסיפור (למשל: אביגיל אומרת ש"לשאול זה חלק מהדרך"; הדימוי של בית בלי חלונות). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 7: השאלות הגדולות

כיתה ח' · סיפור קצר · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
מעקה – גדר נמוכה בקצה המרפסת · **משכה בכתפיים** – הרימה את הכתפיים, כמו "אני לא יודעת" · **גדולי הדורות** – חכמים חשובים מהעבר · **לשכנע** – לגרום למישהו לחשוב כמוך · **יומן** – מחברת שכותבים בה מחשבות כל יום

📖 לפני הקריאה: בגיל ההתבגרות עולות שאלות גדולות: מי אני? במה אני מאמין או מאמינה? מה חשוב לי באמת? הסיפור שלפניכם עוסק בשתי חברות שמדברות על שאלות כאלה – כל אחת מהמקום שלה. קראו בעיון, ושימו לב איך הן מקשיבות זו לזו.

סיפור קצר

השאלות הגדולות

ערב אחד, במרפסת, שתי חברות מדברות על מה שקשה לשאול בקול רם.

א במרפסת של הדר היה שקט. רק הזמזום של המזגן מהדירה הסמוכה וקולות רחוקים של ילדים בגן השעשועים. אביגיל ישבה על הכיסא הנמוך, והדר על המעקה, מה שאימא שלה אסרה עליה מאה פעם.

ב "את יודעת מה מוזר?" אמרה אביגיל פתאום. "השנה אני מתפללת יותר מתמיד, ובכל זאת יש לי יותר שאלות מתמיד." הדר הסתכלה עליה בהפתעה. אביגיל תמיד נראתה לה בטוחה כל כך, כאילו כל התשובות כתובות אצלה בתיק. "איזה שאלות?" שאלה הדר בזהירות.

ג "למה דברים רעים קורים לאנשים טובים, למשל. או אם אני עושה דברים כי אני באמת מאמינה בהם, או רק כי ככה גדלתי." אביגיל משכה בכתפיים. "פעם זה הפחיד אותי. היום אני חושבת שלשאול זה חלק מהדרך. הרב בבית הספר אמר לנו שגם גדולי הדורות שאלו."

ד הדר שתקה רגע. אצלה בבית לא שמרו שבת, ובכל זאת בכל שישי בערב כל המשפחה ישבה יחד לארוחה, בלי טלפונים, וסבא סיפר סיפורים על העיירה שבה גדל. "גם לי יש שאלות," אמרה לבסוף. "אני לא יודעת במה אני מאמינה. אבל אני יודעת שהארוחה של שישי חשובה לי. כשסבא מספר, אני מרגישה שאני חלק ממשהו גדול ממני." "זה בדיוק מה שאני מרגישה בבית הכנסת," אמרה אביגיל, ושתיהן צחקו מההפתעה.

ה הן דיברו עד שהשמש שקעה מאחורי הבניינים. על פחד, על הורים, על השאלה אם צריך לדעת כבר עכשיו מי רוצים להיות. אף אחת מהן לא ניסתה לשכנע את השנייה. לא היה בזה צורך.

ו "ואת לא מפחדת שאם תשאלי יותר מדי, תאבדי את מה שיש לך?" שאלה הדר. אביגיל חשבה רגע. "פעם פחדתי. אבל סבתא שלי אומרת שאמונה בלי שאלות היא כמו בית בלי חלונות: בטוח בו, אבל חשוך. אני רוצה חלונות." הדר חייכה. היא אהבה את הדימוי, גם אם לא הייתה בטוחה מה היא עצמה מאמינה. "אצלנו בבית," אמרה, "אבא תמיד אומר שהכי חשוב זה להיות בן אדם. אולי גם זו סוג של אמונה."

ז בדרך הביתה חשבה אביגיל על הדר. בבית הספר שלה כולם נראים לפעמים אותו דבר: אותה תפילה, אותם חגים, אותן תשובות. אבל השיחה במרפסת הזכירה לה שגם מאחורי מה שנראה דומה מסתתרים אנשים שונים, כל אחד עם השאלות שלו. היא החליטה שבשיעור הבא, כשהרב ישאל אם יש שאלות, היא תרים יד. לא כדי לערער, אלא כדי להבין.

ח לפני שאביגיל הלכה, היא נעצרה בפתח. "את יודעת, חשבתי שאנחנו שונות לגמרי." "ואנחנו לא?" שאלה הדר. "אנחנו שונות," חייכה אביגיל. "אבל אנחנו מחפשות את אותו הדבר."

ט באותו לילה כתבה הדר ביומן שלה: "אין לי עדיין תשובות. אבל יש לי חברה שאפשר לשאול איתה."

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה מהבאים שאלה ששואלת אביגיל? 🔍 איתור מידע

◯ א. איפה נגור בעתיד?

◯ ב. למה דברים רעים קורים לאנשים טובים?

◯ ג. מתי יתחיל החופש?

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. מה עושה המשפחה של הדר בשישי בערב? 🔍 איתור מידע

◯ א. הולכת לים

◯ ב. יושבת יחד לארוחה וסבא מספר סיפורים

◯ ג. צופה בסרט

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. מה מספרת הדר על הקשר שלה לשמירת שבת, ומה בכל זאת חשוב לה? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מדוע "שתיהן צחקו מההפתעה" בסוף פסקה ד? 🧩 הבנה והסקה

הן צחקו כי גילו ש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. הסבירו את המשפט של אביגיל: "אנחנו שונות, אבל אנחנו מחפשות את אותו הדבר." מהו "אותו הדבר"?

🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. מה תפקיד המשפט "אף אחת מהן לא ניסתה לשכנע את השנייה. לא היה בזה צורך" בסיפור? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שבגיל ההתבגרות עדיף לא לשאול שאלות גדולות מדי, כי הן עלולות לבלבל ולהפחיד. אחרים טוענים שדווקא בגיל הזה חשוב לשאול, לדבר ולחפש, כי כך בונים זהות אמיתית.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הטקסט או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟